

EDİTÖRDEN

Değerli *Usûl İslam Araştırmaları* dostları,

10. sayımızla karşınızdayız. Elinizdeki bu sayıyla birlikte *Usûl* akademik dergiler için önemli bir eşik olan beş yılını doldurmuş olmaktadır. Bu vesile ile başta yayın kurulu olmak üzere bugünlere gelmemizde katkıları olan tüm dostlarımıza teşekkürlerimizi arz ediyoruz.

Yeni sayımız sekiz makale ile tanıtım ve değerlendirme yazılarından oluşmaktadır.

Dergimizin bu sayısının ilk makalesi, Dr. Soner Duman'ın kaleme aldığı "Hanefi Usulcülerinin İmam Şâfi'nin Kıyas Anlayışına Yönelik Eleştirileri" adlı çalışmadır. Makalede esas itibarıyla İmam Şâfi'nin *er-Risâle* ve *el-Ümm* adlı eserlerinde ortaya koyduğu görüşlerden özellikle kıyasa dair olanlarına yönelik olarak Hanefi usulcülerin getirdiği önemli eleştiriler ele alınmaktadır. Makalenin esas unsurunu söz konusu eleştirilerin ilmi/hukuki sebepleri ile Hanefi usulcülerin bu konuda ileri sürdüğü temel dayanaklar oluşturmaktadır. Yazar incelemenden ortaya çıkan sonuçları makalenin sonunda özlü ve anlaşılır bir şekilde özetlemektedir.

İkinci makalemiz Dr. M. Rahmi Telkenaroğlu'nun "Makâsîd İctihadına Dayanan Külli Kaideler" adlı çalışmasıdır. Makalede maslahat, mefsedet, makasîd gibi kavramlarla ilgili genel bilgiler verildikten sonra makasîd icthadının pratik faydası bağlamında ortaya konan bazı külli kaideler ve uygulamalar üzerinde durulmaktadır. Bu çerçevede incelenen külli kaideler arasında "Çatışan iki maslahattan baskın olanı tercih edilir.", "Çatışan iki mefsedetten baskın olanı terk edilir.", "Maslahat, mefsedet ile çatışırsa baskın olan taraf öncelenir." gibi kaideler vardır.

Diğer makalemiz Dr. Erdoğan Baş'a aittir. Baş'ın makalesi, "Mustafa İslamoğlu'nun Hayat Kitabı Kur'an Adlı Eserinde Rasyonel Yorum" başlığını taşımaktadır. Yazara göre Mustafa İslamoğlu'nun söz konusu tefsirinde melekler, cinler ve şeytanlardan, İsa'nın (a.s.) beşikte iken konuşmasından, Cehennem'in ebediliğinden, Yahudilerin maymuna çevrilmesinden, Hz. Meryem'e ihsan edilen rızıktan, bazı kevnî konulardan hatta isrâ ve miracdan bahseden âyetlerin çeviri ve yorumlarında iddialı bir şekilde aklileştirme/rasyonelleştirme gayretleri göze çarpmaktadır. Yazar bu makalede bunları eleştirel bir bakışla teker teker ele alarak tahlil etmektedir.

Dergimizin bu sayısında yer alan makalelerden biri de Yrd. Doç. Dr. Ramazan Demir'e ait "İbn Hazm'a Göre Dilin Menşei ve İlk Dil Problemi" adlı çalışmadır. Bu çalışmada dilin menşei konusunda İslâm düşüncesinde yer alan tezlerin genel çerçevesi çizilmekte ve İbn Hazm'ın bu tezler arasında nerede durduğu ve nasıl bir tavır sergilediği belirlenmeye çalışılmaktadır.

"Müşteşriklerin Gözüyle Seyf b. Ömer" adlı makalesinde Dr. Mahmut Kelpetin, VIII. yüzyılda yaşamış Irak tarih ekolüne mensup tarihçi Seyf b. Ömer et-Temîmî hakkında müşteşrikler tarafından ortaya konmuş olumlu ve olumsuz kanaatleri ele alınmaktadır.

Yrd. Doç. Dr. Mehmet Birgül'ün "İbn Rüşd ve Menon Açmazı" adlı makalesinde de Menon'un erdemin tanımı konusunda yaptığı tanım ve açıklamalara İbn Rüşd tarafından getirilen eleştiriler irdelenmektedir.

Ürdünlü akademisyen Dr. Muhârib Ali es-Samâdî'nin "'Sûratu kibâri's-sin fi menâhici'l-merhaleti'l-esâsiyye fi'l-Ürdün ve medâ teveffuri'r-riâyeti't-terbeviyyeti lehum" adlı makalesinde Ürdün eğitim programlarında yaşlıların gözetilmesi hususunun ne şekilde yer aldığı ve konuyla ilgili İslam dininin ortaya koyduğu değerlere programlarda yeterince yer verilip verilmediği tartışılmaktadır.

10. sayımızın son makalesini ise Dr. Hüseyin Doğan'ın "Eş'arî Kelâmcılarından 'Abdülkâhir el-Bağdâdî'nin Epistemolojisi (Eleştirel Bir Çözümleme)" adlı çalışması oluşturmaktadır. Yazar makalesinde, genel olarak bilen varlık (suje) ile bilinen varlık (obje) arasındaki ilişkiden kaynaklanan bir ürün olarak görülen ve gerek pratik gerekse düşünsel yaşamda oynadığı etkin rol nedeniyle, insanlığın hemen hemen her dönemde ilgisini çeken temel kavramlardan birisi olan "epistemoloji" (bilgi) kavramını 'Abdülkâhir el-Bağdâdî'nin görüşleri çerçevesinde ele alarak incelemeye çalışmaktadır.

Usûl 10. sayı bu makalelerin ardından yer alan beş adet tanıtım ve değerlendirme yazısı ile sona ermektedir.

Yazıları tamamlanmak üzere olan 11. sayımızda makale yayınlamak isteyen *Usûl* dostlarına acele etmelerini hatırlatır, yeni sayılarda buluşmak üzere hürmet ve muhabbetlerimizi sunarız.

Faruk BEŞER